

20 באפריל 2026

לכבוד:

ח"כ מיכל וולדיגר

יו"ר ועדת העבודה והרווחה

הנדון: קיום דיון דחוף בנושא מימון ארוחות חמות לתלמידים בבתי הספר של משרד העבודה

שלום רב,

1. עמותת "121 – מנוע לשינוי חברתי" (ע"ר) מתכבדת לפנות אליך בפנייה דחופה בשם שותפות "מתכון להצלחה", בבקשה לקיים דיון דחוף בוועדה שבראשותך, בנושא מימון הזנה בכל בתי הספר הפועלים תחת משרד העבודה. זאת על מנת להתמודד עם בעיית הנשירה הנגרמת כתוצאה ישירה מחוסר הביטחון התזונתי של התלמידים.
2. עמותת 121 היא עמותה הפועלת לקידום מדיניות ציבורית בתחום החברתי-כלכלי, במטרה להביא לצמצום פערים בחברה. בין היתר מפעילה העמותה את שותפות "מתכון להצלחה", שמטרתה לקדם פתרון מערכתי לבעיית התלמידים הרעבים במערכת החינוך.
3. הפרויקט האמור נולד בשנת 2020, לאחר שנאספו עדויות מזעזעות ממנהלי בתי ספר לנוער בסיכון, על כך שהם לא מצליחים להחזיק את הנערים והנערות בכיתות, בשל מצוקת הרעב הקשה של אותם נערים ונערות.
4. לשם לכך התאגדו ארגונים שונים (ובהם: הנהגת ההורים הארצית, מועצת התלמידים הארצית, רשתות חינוך מובילות, ארגונים חברתיים, רשתות מזון, המועצה לשלום הילד וכיוצ"ב) והקימו את שותפות "מתכון להצלחה" במטרה לקדם מדיניות ממשלתית שתתקן מצב מעוות זה.

רקע – פערים חמורים בהזנה של תלמידים בבתי ספר לנוער בסיכון

נכון להיום, פועלים בישראל בתי ספר לנוער בסיכון תחת אחריות שני משרדי ממשלה: משרד החינוך ומשרד העבודה. למרות שמדובר מוסדות הנותנים מענה לאוכלוסייה דומה של התלמידים שלומדים בהם, קיימת אפליה חמורה בתקצוב תוכנית ההזנה:

לאחר עבודה מאומצת מול שרי החינוך והאוצר, בתחילת שנת הלימודים תשפ"ה, הורה שר החינוך לתקצב ולהפעיל תוכנית הזנה בכל בתי הספר לנוער בסיכון הפועלים תחת משרד החינוך.

משרד העבודה מפעיל 63 בתי ספר בהם לומדים כ-10,600 תלמידים.

20 בתי ספר נמצאים בבסיסי צה"ל, חברות שונות ופנימיות. ס"ה כ-3300 תלמידים שמקבלים ארוחה חמה במסגרות אלו.

ישנם עוד 43 בתי ספר בהם לומדים כ-7400 תלמידים שאינם זוכים לארוחה חמה ולא הוקצה עבורם תקציב ייעודי לכך. המשמעות היא שאלפי תלמידים הלומדים במסגרות החינוך המקצועי-טכנולוגי במשרד העבודה נותרים רעבים, ללא כל סיבה מוצדקת.

השלכות הרעב בקרב התלמידים והצורך המיידי במענה

עדויות מהשטח מצביעות על כך שתלמידים רבים אינם מצליחים להתרכז בלימודים, חלקם אף אינם מגיעים לבית הספר כלל, בשל חוסר ביטחון תזונתי חריף. מחקרים שנערכו בתחום מראים כי הזנה סדירה לתלמידים משפרת משמעותית את נוכחותם בכיתות, את הישגיהם הלימודיים ואת סיכוייהם להשתלב בחברה כבוגרים מתפקדים.

העובדה שבתי הספר של משרד העבודה אינם כלולים בתוכנית ההזנה היא אפליה בלתי מתקבלת על הדעת. לא ניתן להצדיק מצב בו תלמידים במשרד החינוך מקבלים ארוחה חמה, בעוד תלמידים במשרד העבודה, שנסיבותיהם אינן שונות מהותית, מקצתם זוכים לארוחה חמה ורובם נותרים רעבים.

הקצאת תקציב – פתרון אפשרי ללא תוספת משמעותית

לפי אומדן ראשוני, עלות הטמעתה של תוכנית הזנה בבתי הספר של משרד העבודה עומדת על לא יותר מ- 40 מיליון ש"ח לשנה.

כמקור תקציבי אפשרי, מוצע להסיט תקציבים עודפים שלא נוצלו במסגרת תקציב הכשרת הנוער, המיועד לבתי הספר של משרד העבודה.

מניתוח שנערך, עולה כי בשנים 2021-2023 היה עודף תקציבי משמעותי בהכשרת הנוער בהיקף של 28-40 מיליון ש"ח לשנה.

חובת המדינה להבטיח שוויון בהקצאת משאבים

בהקשר זה ראו למשל בג"ץ 8300/02 גדבאן נסר נ' ממשלת ישראל, שם נפסק כי חלוקת משאבי הציבור באופן שרירותי לחלוטין וללא כל קריטריונים – פוגעת בזכות לשוויון, וכי מחובתה של המדינה לנהוג על-פי אמות מידה שוויוניות בהקצאת משאבים.

לאור האמור, אנו מבקשים ממך לפעול בנושא ולהביא לכך שגם התלמידים שתחת אחריות המשרד, לא ישארו רעבים.

בברכה,

יקותיאל משי

מנהל קידום מדיניות וקשרי ממשל

עמותת 121

שותפים:

